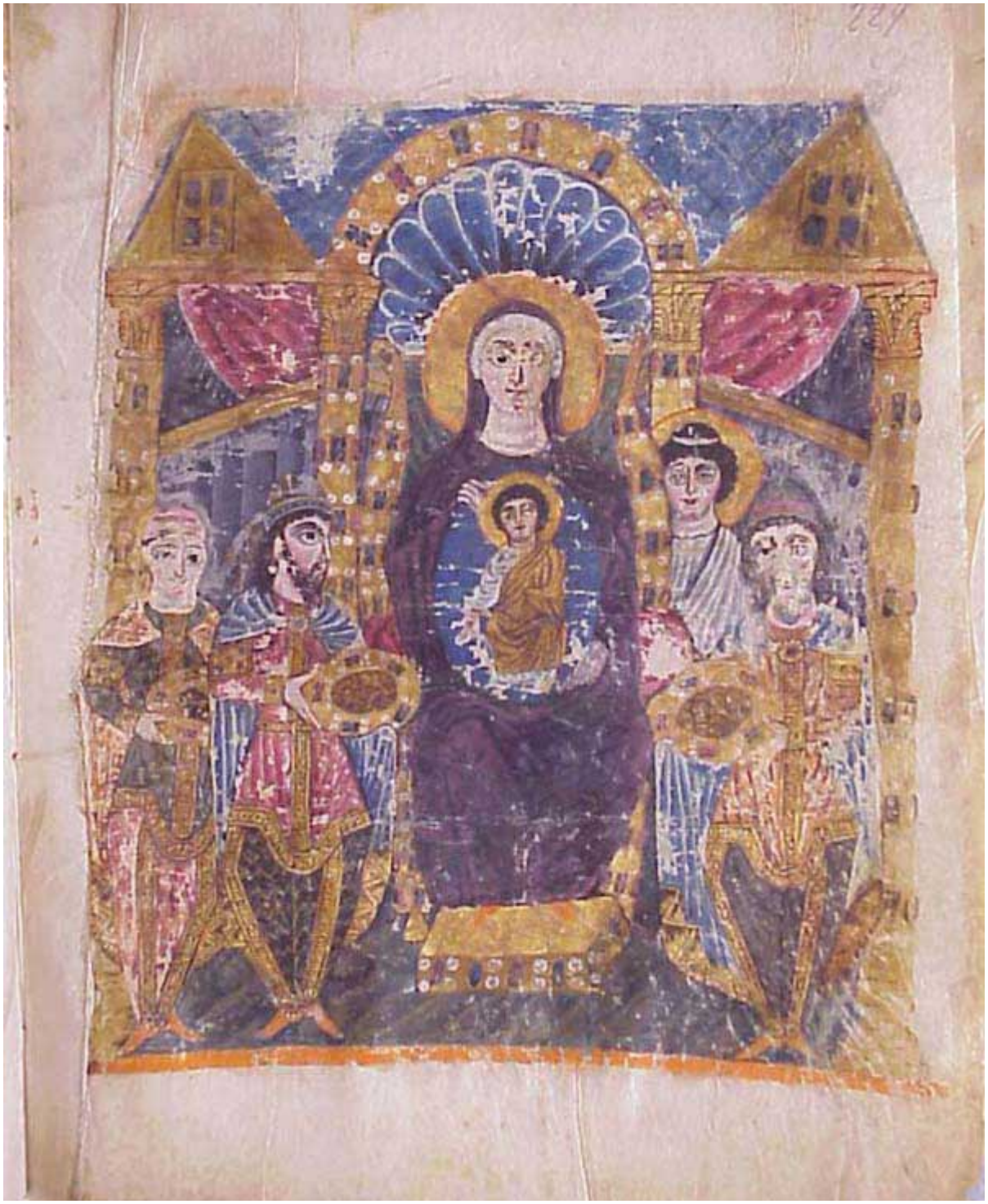
5 Αυγούστου 2009

Η ΤΙΜΗ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ (1)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Θεολογία και Ζωή

Η προσκύνηση των Μάγων. Μικρογραφία από τα αρμενικά Ευαγγέλια του Etchmiadzin (περ. 600 μΧ). Η προσκύνηση των Μάγων ήταν η συνηθέστερη απεικόνιση της Παναγίας στους πρώτους χριστιανικούς αιώνες. Εδώ ας σημειώσουμε ότι οι Μάγοι όταν προσέπεσαν να προσκυνήσουν τον Χριστό, προσέπεσαν - αναπόφευκτα - και στην Παναγία που Τον κρατούσε. Αυτό δεν είναι τυχαίο.

+Πρωτοπρεσβύτερου Αλεξάνδρου Σμέμαν

Α.

Γνωρίζω πολύ καλά ότι το πρόβλημα της μαριολογίας (δηλ. τη διδασκαλία για την Υπεραγία Θεοτόκο Παρθένο Μαρία) δεν βρίσκεται σήμερα στο επίκεντρο των

χριστιανικών μελετών. Δεν αναφέρομαι μόνο σε Ομολογίες που απορρίπτουν την πίστη στην Παρθένο Μαρία αλλά και σε Χριστιανούς που υπήρξαν κάποτε υπέρμετρα πιστοί στην Παναγία. Όταν παρευρέθηκα στη Β' Βατικάνειο Σύνοδο ως παρατηρητής, κάποιος εκεί μου είπε: «Λοιπόν, σύντομα θα απαλλαγούμε από τη μαριολογία». Ακόμη θυμάμαι την έκπληξη που δοκίμασα τότε. Ειλικρινά, εμείς οι Ορθόδοξοι δεν είμαστε έτοιμοι «να απαλλαγούμε» από τη μαριολογία. Αντίθετα, σκέφτομαι ότι αν κατανοούμε την κρίση που περνούμε σήμερα, αν κατανοούμε το βάθος των σύγχρονων προβλημάτων και ότι η πραγματική κρίση δεν είναι στο επίπεδο της «διευθέτησης» των σχέσεων Εκκλησίας και κόσμου αλλά στον τρόπο με τον οποίο θεωρούμε τον Θεό, τον κόσμο και τον άνθρωπο, τότε επίσης θα καταλάβουμε αυτό που εκφράστηκε για αιώνες με την τιμή στην Παναγία.

Καταλαβαίνω ότι είναι δύσκολο να δεχθούμε τη σχέση μεταξύ των «σύγχρονων προβλημάτων» και της Παναγίας, διότι **στη Ρωμαιοκαθολική Δύση η Παναγία αποτελεί αντικείμενο μιας σχεδόν ξεχωριστής λατρείας.** Στην Ανατολή, από την άλλη, δεν υπάρχει θεολογική αμφισβήτηση ή λογισμός αμφιβολίας γύρω από αυτό το θέμα. **Αν θεωρήσουμε ότι με τον όρο «μαριολογία» εννοούμε μια συγκεκριμένη θεολογική διδασκαλία, μια ξεχωριστή διανοητική προβληματική, τότε πρέπει να πούμε ότι στην Ορθόδοξη Εκκλησία δεν υπάρχει μαριολογία. Η τιμή στο πρόσωπο της Παναγίας διαπερνά ολόκληρη τη ζωή της Εκκλησίας- έχει τις διαστάσεις του δόγματος και της ευσέβειας που έχει τόσο η χριστολογία όσο και η εκκλησιολογία.** Αυτή τη «διάσταση» θέλουμε να τονίσουμε σήμερα σε συνάφεια με κάποια προβλήματα που μπορεί να φαίνονται άσχετα. Με άλλα λόγια, κάποιος θα μπορούσε να ρωτήσει: Η μαριολογία είναι μια μορφή ευσέβειας που είχε σχέση με το παρελθόν και δεν έχει καμιά άξια σήμερα; Η απάντηση μου, εκ των προτέρων, είναι όχι. **Με τη μαριολογία εκφράζεται κάτι θεμελιώδες για την ίδια τη Χριστιανική πίστη, για τη Χριστιανική εμπειρία του κόσμου και της ανθρώπινης ζωής.** Σε αυτό το χώρο θα κινηθώ και θα μοιραστώ μαζί σας μερικές σκέψεις. (περισσότερα...)